

**TR 61 DÜZEY 2
BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI
(ANTALYA-İSPARTA-BURDUR)**

**ANTALYA'DA TARIM SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÇALIŞTAYI**

**SÜS BİTKİLERİ VE TIBBİ AROMATİK BİTKİLER
ALT SEKTÖRÜ
ÇALIŞMA GRUBU RAPORU**

6 Eylül 2010, Antalya

ANTALYA'DA TARIM SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÇALIŞTAYI

SÜS BİTKİLERİ ve TIBBİ- AROMATİK BİTKİLER ALT SEKTÖRÜ ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

I) Çalıştay Hakkında Genel Bilgiler

Antalya-Isparta-Burdur illerinin ekonomik kalkınmasının sağlanması amacıyla kurulan Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) tarafından düzenlenen **“Antalya’da Tarım Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı”** 6 Eylül 2010 tarihinde Antalya İl Tarım Müdürlüğünde yapılmıştır.

Çalıştaya Antalya’da yer alan kamu kurum ve kuruluşları, ziraat odaları, meslek örgütleri, özel sektör ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile Akdeniz Üniversitesi ve Batı Akdeniz Tarımsal Araştırmalar Enstitüsünden akademisyenler katılmışlardır.

BAKA'nın düzenlemiş olduğu Antalya'da Tarım Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı açılış töreni

Çalıştayı açılış konuşmalarını Antalya İl Tarım Müdürü **Bedrullah ERÇİN**, BAKA Genel Sekreteri **Tuncay ENGİN** ve Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu Başkanı ve Akdeniz Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Muharrem CERTEL** gerçekleştirmiştir. Üç konuşmacı da, Antalya’da tarım sektörünün önemine ve Bölge ekonomisine yaptığı katkıya vurgu yapmış ve sektörün sorunlarının çözümü konusunda BAKA’nın, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör arasında işbirliği gerektiren konularda önemli bir fonksiyon üstlenebileceğini ifade etmişlerdir.

Antalya'da Tarım Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı kapsamında 7 adet alt sektör çalışma grubu tespit edilmiştir. Bu çalışma grupları:

- 1- Hayvancılık
- 2- Örtüaltı Sebzeçilik
- 3- Süs-Aromatik Bitkiler
- 4- Meyvecilik
- 5- Gıda
- 6- Su Ürünleri
- 7- Sulama alt sektörleri olarak belirlenmiştir.

Çalışma grupları öğleden önce ve öğleden sonra olmak üzere geniş katılımlı iki toplantı düzenlemiştir. Her bir çalışma grubu, hazırlamış olduğu alt sektör raporlarını tüm Çalıştay katılımcılarına sunmuş ve raporlarını BAKA uzmanlarına teslim etmiştir.

II) Süs Bitkileri ve Tıbbi-Aromatik Bitkiler Alt Sektör Çalışma Grubu

Çalıştay kapsamında oluşturulan 7 adet alt sektör grubundan bir tanesi "Süs Bitkileri" olarak belirlenmiştir. Alt sektör çalışmalarına aşağıdaki belirtilen kurum ve kuruluşlardan ilgililer katılım sağlamıştır:

No	Kurum	İsim
1	İl Tarım Müdürlüğü	Hacer Kaplan
2	Akdeniz Üniversitesi	Osman Karagüzel
3	Süs Bitkileri İhracatçıları Birliği	Osman Bağdatlıoğlu
4	Süs Bitkileri İhracatçıları Birliği	Anıl Yılmaz
5	Flora Çiçekçilik Koop.	Cengiz Keleş
6	BATEM	Özgül Karagüzel
7	BATEM	Ahu Çınar
8	Süs Bitkileri Danışmanı FİTOGEN	Meral Alkan
9	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA)	Mehmet Ali Çalgan

Alt sektör grubu, çalışmalarını **Akdeniz Üniversitesi'nden Prof. Dr. Osman Karagüzel**'in moderatörlüğünde ve BAKA'dan bir raportörün desteği ile yürütmüştür. Çalışma grubu, sektörün sorunlarını ve bu sorunların

çözümüne ilişkin önerilerini bir rapor halinde hazırlayarak Çalıştay katılımcılarının dikkatine sunmuştur.

III) Süs Bitkileri ve Tıbbi-Aromatik Bitkiler Alt Sektörünün Antalya Ekonomisindeki Yeri ve Önemi

Türkiye’de ticari anlamda kesme çiçek üretimi, 1940’lı yıllarda İstanbul ve çevresinde başlamış, daha sonra Yalova da önemli bir üretim merkezi konumuna gelmiştir. 1985 yılından itibaren Antalya’dan yapılmaya başlayan kesme çiçek ihracatı, çiçek üretim alanlarını bu bölgede hızla artırmıştır. İhracata yönelik üretimin dolaylı yollarla teşvik edilmesi ve bitki materyali ithaline getirilen kolaylıklar, kesme çiçek üretim alanı ve miktarında önemli artışların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Kesme çiçek üretimi Türkiye toplam süs bitkileri üretiminin % 48’ini oluşturmaktadır. Türkiye’de 2004 yılı Tarım İl Müdürlükleri verilerine göre toplam 1.370 ha alanda kesme çiçek üretimi yapılmaktadır.

Toplam süs bitkileri ihracatının % 54’ünü kesme çiçekler oluşturmaktadır. 2008 yılında 24,5 milyon dolar olan kesme çiçek ihracatımızda en önemli ürün karanfildir ve kesme çiçek ihracatının % 88’ini, toplam süs bitkileri ihracatının ise % 47’sini oluşturmaktadır. Karanfil dışında ihraç edilen diğer kesme çiçekler arasında gerbera, gypsophilla, lilium önemli olup, yeni türlerden ranunculus, lisianthus gibi türlerin de ihracatı önem kazanmaya başlamıştır.

Türkiye’den bugün yaklaşık 50 ülkeye kesme çiçek ihracatı yapılmaktadır. Kesme çiçek ihracatında en önemli pazarlarımız Birleşik Krallık, Ukrayna, Rusya Federasyonu, Romanya, Hollanda ve Bulgaristan’dır.

IV) Antalya’da Süs Bitkileri ve Tıbbi-Aromatik Bitkiler Alt Sektörü’nde Sorunlar ve Çözüm Önerileri

SÜS BİTKİLERİ

Sorun	Çözüm Önerileri	Hedef	İlgili Kurumlar
Arazi ve mülkiyet sorunları ile arazi toplulaştırılamamasından kaynaklanan verimsiz üretim	Organize tarım bölgelerinin oluşturulması	Toplu arazi tahsisi ve altyapının oluşturulması, uluslararası ölçekte mezat sisteminin kurulması ve lojistik merkez işlevi	İhracatçılar Birlikleri, Milli Emlak, Tarım Bakanlığı

		üstlenmesi	
Ürün çeşitliliğinin kısıtlı olması	Organize tarım bölgelerinin içinde ARGE ve üretim çalışmalarına önem verilmesi	AR-GE kuruluşları ile sektör ilişkisi kurularak sektörün teknik eleman ve ürün çeşitliliği ihtiyacı karşılanması	Üniversite, İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı
Standart ve kaliteli ürün azlığı	Üretim planlaması, birim alandan elde edilen üretim verimliliğinin artması, hasat sonrası işlemlerin ve teknolojinin geliştirilmesi	Dünya standartlarında kaliteli üretim yapılması ve bunları sağlamaya yönelik yabancı sermaye ve teknoloji transferi	İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı
Kaliteli üretim materyalleri yönünden büyük ölçüde dışa bağımlılık	ARGE çalışmalarına önem verilmesi	Bilgi ve teknolojiye yararlanma düzeyi artırılması	İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı
Sağlıklı istatistiksel veri eksikliği	TÜİK'in İl Tarım Müdürlükleri'nden elde ettiği verileri yayınlaması		TÜİK
Küreselleşmeyle beraber gelen ağır Rekabet koşulları	Eğitim, destek, organizasyon, profesyonelleşme	Üreticileri bilinçlendirmeye ve örgütlemeye yönelik çalışmalar ve projeler geliştirmek, üretim danışmanlığının tabana yayılması	BAKA, Üniversite, Araştırma Kuruluşları
Sermaye birikiminin olmaması ve Örgütlenme Eksikliği	Küçük ölçekli işletmelerin bir araya getirilmesi	Üreticilere bankalardan kredi şeklinde yada hibe olarak finansman sağlanması, birlik ve kooperatiflerin daha organize olması	BAKA, İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı
İhracat konusunda çeşit ve Pazar sıkıntısı	Ürün çeşitlerinin ve üretim alanlarının Pazar isteklerine	Yeni ürün çeşitleri için ARGE desteğinin	BAKA, İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı

	paralel olarak geliştirilmesi	sağlanması, yıl boyu üretimin planlanması	
--	-------------------------------	---	--

TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLER

Sorun	Çözüm Önerileri	Hedef	İlgili Kurumlar
Tarımsal üretime geçilmemiş olması	Doğadan toplama yerine tarlalarda üretim yapılması	Kullanıma uygun kalitede ürün elde etme	Üniversite, Tarım Bakanlığı, BAKA
Sağlıklı istatistiksel veri eksikliği	Üretim verileri yanısıra doğadan toplanan bitkilerinin de kayıtlarının tutulması	Verilerin sağlıklı toplanmasıyla birlikte üretime planlı bir şekilde yön verilmesi	TÜİK, Üniversite, Tarım Bakanlığı, BAKA
İhracat konusunda kaliteli ürün sıkıntısı	Tıbbi ve aromatik bitkilerin yerinde üretimine geçilerek istenilen kalitede ürün elde edilmesi	Yeni ürün çeşitleri için ARGE desteğinin sağlanması	BAKA, İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı, Üniversite, Özel Sektör
Yetiştirme, hasat ve hasat sonrası bilgi eksikliği ve gıda kodeksine uygun üretim yapılmaması	Yetiştirme teknikleri ile hasat ve hasat sonrası işlemlerinin ilgili kesimlere benimsetilmesi, gıda güvenliği sertifikaları alınmalı	En az kayıpla kaliteli ürün elde edilmesi	BAKA, İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı, Üniversite, Özel Sektör, Ticaret Borsası
Batı Akdeniz bölgesinin potansiyelinin bilinmemesi	Bölge envanterinin çıkarılarak hedef türler belirlenmesi	Altyapı çalışması yapılmalı, kapasiteyi öğrenmeli, expo 2016'da tanıtım yapılmalı	BAKA, İhracatçılar Birlikleri, Tarım Bakanlığı, Üniversite
Gen erozyonu nedeniyle türlerin kaybolması	Bilinçli toplama yapılması, tarımsal üretime ağırlık verilmesi	Doğadan toplamanın kademeli olarak yasaklanması	Çevre ve Orman Bakanlığı